

Úvodní stránka>Obrátit se na soud>Mediace>**Mediace v zemích EU**

Mediace v zemích EU

Francie

Proč neřešit spor pomocí mediace spíše než soudní cestou? Jde o alternativní způsob řešení sporů, kdy mediátor pomáhá zúčastněným stranám dosáhnout dohody. Vláda a odborníci ve Francii věnují mediaci velkou pozornost.

Na koho se obrátit?

Ve Francii neexistuje ústřední nebo vládní orgán, který by zodpovídal za právní úpravu profese mediátora. O jeho vytvoření se prozatím neuvažuje. Existují nevládní organizace, které působí v oblasti rodinných sporů.

APMF (Association Pour la Médiation Familiale – Sdružení pro rodinnou mediaci) v roce 2012 vykázalo 700 členů, z čehož většinu představují rodinní mediátoři. Nabízí velmi snadno dostupný seznam mediátorů uspořádaný podle regionů.

FENAMEF (Fédération Nationale des Associations de Médiation Familiales – Národní federace sdružení pro rodinnou mediaci) v roce 2012 vykázala více než 480 míst poskytování služeb rodinné mediace a nabízí seznam služeb, jež poskytuje.

Je možné se rovněž obrátit na:

CMAP (Centre de Médiation et d'Arbitrage de Paris – Mediační a arbitrážní středisko v Paříži), jež řeší spory mezi (velkými) podniky.

IEAM (l'Institut d'Expertise, d'Arbitrage et de Médiation – Institut pro znalecké posudky, arbitráž a mediaci), jenž v roce 2012 sdružoval více než 100 znalců pro smírčí nebo soudní řízení v oblasti ekonomické a finanční, právní a daňové, v oblasti lékařské péče, stavebnictví, průmyslu, surovin a dopravy.

FMCML (Fédération des Médiateurs et Chargés de Mission libéraux – Federace mediátorů a pověřených znalců), jež sdružuje přibližně sto znalců pro oblast stavebnictví, nemovitostí, průmyslu, služeb, obchodu, oblast sociální a daňovou, informatiky, životního prostředí a lékařské péče, kteří kromě znalecké činnosti vykonávají i činnost mediační.

FNCM (Fédération Nationale des Centres de Médiation – Národní federace mediačních středisek), jež v roce 2012 sdružovala 79 mediačních středisek při advokátních komorách, která jsou vytvářena na úrovni regionů, většinou z řad advokátů, je podporována Národní radou advokátních komor (CNB, *Conseil National des Barreaux*) a spolupracuje s celou řadou zástupců justice. Na jejich internetových stránkách je dostupný seznam členů.

ANM (Association Nationale des Médiateurs – Národní asociace mediátorů), jež byla založena v r. 1993 a v roce 2012 sdružovala kolem dvaceti sdružení a přibližně 300 členů v rámci 11 regionálních delagací. Tato asociace vypracovala Národní etický kodex mediátora. Na jejich internetových stránkách je dostupný příslušný seznam.

V jakých oblastech je využití mediace přípustné/nejčastější?

Podle francouzského práva mohou strany přistoupit k mediaci ve všech oblastech práva za předpokladu, že mediaci neporuší tzv. „**řídící pravidla veřejného pořádku**“. Nebude např. možné dohodnout se na mediaci ve snaze obejít kogentní pravidla sňatku nebo rozvodu.

Mediace je vykonávána především v **rodinných záležitostech** (soudce pro rodinné záležitosti, prostřednictvím rodinného mediátora) a v **menších sporech** (řízení před soudcem místního soudu nebo před soudcem instancního soudu prostřednictvím konciliátora).

Jaká pravidla je třeba dodržovat?

Přistoupení k mediaci

K mediaci lze přistoupit pouze po **předchozí dohodě stran**.

Nicméně v případech, kdy byla podána soudní žaloba, „může soudce pověřený řešením sporu určit, na základě souhlasu stran, třetí osobu, která strany vyslechne a porovná jejich názory ve snaze pomoci najít řešení sporu, který je staví proti sobě“ (článek 131-1 občanského soudního řádu).

V případech, kdy rozhoduje o výkonu rodičovské zodpovědnosti nebo o předběžných opatřeních ve věci rozvodu, může soudce stranám rovněž přikázat, aby se dostavily na informativní setkání o otázkách mediace, které je pro strany bezplatné a nemůže být předmětem jakéhokoliv zvláštního postihu (články 255 a 373-2-10 občanského zákoníku).

Nařízením č. 2011-1540 ze dne 16. listopadu 2011 se provedla směrnice 2008/52/ES, jež stanoví rámec podporující smírné řešení sporů stranami za pomoci třetí strany, mediátora, a rozšiřuje jeho kompetence nejen na případy přeshraniční mediace, ale i na mediaci vnitrostátní, kromě výjimek pro spory související s pracovní smlouvou, jakož i v oblasti výsostného správního práva.

Nařízením ze dne 16. listopadu 2011 se mění výše uvedený zákon ze dne 8. února 1995 s cílem stanovit obecný rámec pro mediaci. Definuje pojem mediace, upřesňuje vlastnosti, které musí mediátor mít, a připomíná zásadu důvěrnosti mediace, jež je nezbytná pro úspěch procesu.

Nařízení připomíná zásadu, podle které soudce pověřený řešením sporu může kdykoli určit mediátora, jenž může prakticky jednat i jako konciliátor. Soudce nicméně nesmí mediátorovi svěřit předběžné pokusy o smír v případě rozvodu nebo rozluky. V nařízení se uvádí, že soudce, který nezískal souhlas stran, jim může přikázat, aby se setkali s mediátorem za účelem informování se o předmětu a průběhu mediačního opatření. V právním státě mohou být touto informační úlohou pověřeni pouze konciliátoři a rodinní mediátoři.

Nařízením č. 2012-66 ze dne 20. ledna 2012 při provádění nařízení ze dne 16. listopadu 2011 vytváří v občanském soudním řádu Pátou knihu věnovanou smírnému řešení sporů s cílem upřesnit pravidla použitelná v oblasti konvenční mediace a smírčího řízení, jakož i pravidla týkající se postupu. Tato Pátá kniha je obdobou hlavy VI a VIa občanského soudního řádu, které se zabývají mediací a smírčím řešením sporů. Nařízením č. 78-381 ze dne 20. března 1978 bylo změněno a nadále přejímá pouze ustanovení týkající se konciliátorů.

Regulace mediační činnosti

Na celostátní úrovni neexistuje žádný „kodex chování“ pro mediátory.

Pařížská obchodní a průmyslová komora vypracovala kodex chování a sama zajišťuje vlastní regulaci.

V oblasti rodinných sporů se rodinní mediátoři z titulu svého přímého členství nebo prostřednictvím členství organizace, která je zaměstnává, opírají o etické **kodexy nebo charty** dvou sdružení sdružujících organizace pro rodinnou mediaci, **Sdružení pro rodinnou mediaci (APMF)** a **Národní federace sdružení pro rodinnou mediaci (FENAMEF)**. Tyto kodexy nebo charty přebírají „etická pravidla rodinné mediace“, která byla přijata dne 22. dubna 2003 Národní konzultační radou pro rodinnou mediaci (CNCFM, *Conseil National Consultatif de la Médiation Familiale*). Na jejich internetových stránkách se uvádí: „Sdružení APMF vydává etický kodex této profese, v němž jsou uvedena etická pravidla profesní činnosti a podmínky výkonu rodinné mediace ve Francii. Tento kodex uznávají všichni praktici, kteří se touto činností zabývají.“

FNCM, (**Fédération Nationale des Centres de Médiation – Národní federace mediačních středisek**) přijala v březnu 2008 „etický kodex“ vycházející z „Evropského kodexu chování pro mediátory“.

Informace a vzdělávání

Neexistují žádné celostátní oficiální internetové stránky o mediaci.

V současnosti francouzské pozitivní právo nestanoví žádné specifické vzdělání pro výkon mediace, s výjimkou mediace v rodinných záležitostech. Pro tuto oblast byl totiž na základě nařízení ze dne 2. prosince 2003 a vyhlášky ze dne 12. února 2004 zaveden **diplom rodinného mediátora**.

V oblasti rodinné mediace stanoví předpisy vzdělání, které poskytují akreditovaná zařízení, a získání diplomu, který vydává krajský prefekt na základě příslušného vzdělání nebo certifikačních zkoušek stvrzujících dosažení požadovaných znalostí. Vzdělávání je zajištěno ve střediscích, která byla akreditována **Krajským ředitelstvím pro zdravotní a sociální záležitosti** (*Direction régionale des affaires sanitaires et sociales*, DRASS). Frekventanti jsou v těchto střediscích zařazeni do vzdělávacího kurzu v délce 560 hodin, které jsou rozloženy do tří let, a z toho je minimálně 70 hodin praxe. Na závěr tohoto kurzu skládá účastník zkoušky stvrzující jeho úspěšné zakončení.

Kolik stojí mediace?

Mimosoudní nebo soudní mediace je pro osoby, které tohoto alternativního způsobu řešení sporů využijí, placenou službou. V případě soudní mediace může být **odměna mediátora** zahrnuta do poskytnuté právní pomoci. Její výši **stanoví** v každém případě **soudce pověřený stanovením nákladů řízení**, a to po provedení úkonu a předložení zprávy nebo výkazu nákladů (článek 119 nařízení č. 91-1266 ze dne 19. prosince 1991).

Soudce stanoví výši zálohy, kterou musí strana(y) složit, a výši odměny mediátora (články 131-6 a 131-3 občanského soudního řádu). Vzhledem k tomu, že právní úprava nestanoví přesné sazby, je jednotková **cena** za služby rodinné mediace **proměnlivá**. Útvary využívající službu „rodinné mediace“ se v rámci národního protokolu, který podepsalo ministerstvo spravedlnosti, ministerstvo práce, sociálních věcí, rodiny a solidarity, Národní fond rodinných příspěvků (*Caisse nationale d'allocations familiales*) a Zemědělský vzájemný podpůrný fond (*Caisse centrale de mutualité sociale agricole*), zavázaly, že budou dodržovat **variabilní celostátní sazby** v závislosti na výši příjmů stran. Finanční podíl stran na nákladech na jedno sezení a osobu se může pohybovat v rozmezí od 5 eur až do 131,21 eur, nestanoví-li soudce jinak.

CNAF (*Caisse nationale des allocations familiales* – **Národní fond rodinných příspěvků**) zavedl v oblasti rodinných záležitostí postup uzavírání smluv, které smluvními organizacím umožňují využít službu rodinné mediace za předpokladu, že budou dodržena určitá pravidla.

Lze učinit dohodu uzavřenou na základě mediace vykonatelnou?

Není-li řešením sporu pověřen soudce, může být podle článku 1565 občanského soudního řádu dohoda, ke které strany dospěly, podrobena schválení příslušného soudu pro danou oblast s cílem učinit ji vykonatelnou.

Probíhá-li mediace v rámci soudního řízení, schvaluje podle článku 131-12 občanského soudního řádu na žádost stran pověřený soudce dohodu, kterou mu tyto strany předložily.

Podle článku L. 111-3 1° občanského exekučního řízení jsou vymahatelné dohody vzešlé z mimosoudní nebo soudní mediace, jež rozhodnutí obecných nebo správních soudů činí vykonatelnými.

Poslední aktualizace: 13/02/2017

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.